

Історія педагогіки як наука і напрямок педагогічних досліджень

Друганова Олена Миколаївна

**Доктор педагогічних наук, професор, професор
кафедри освітології та інноваційної педагогіки
ХНПУ імені Г.С.Сковороди.**

**Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor of the A Chair of Educology and
Innovative Pedagogy, G.S.Skovoroda KhNPU.**

Основні завдання дисципліни:

Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія педагогіки як наука і напрям наукових досліджень» є опанування компетентностями:

- ✓ концептуальні та методологічні знання в галузі історико-педагогічних досліджень;
- ✓ формування вмінь/навичок, необхідних для розв'язання актуальних проблем історико-педагогічної науки, аналізу й оцінки педагогічного знання як історично заданого, безперервно еволюціонізуючого й рефлексуючого феномену людської культури;
- ✓ здатність вільно спілкуватися з колегами, широкою науковою спільнотою з питань, що стосуються знань у галузі історико-педагогічної науки;
- ✓ здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення шляхом опанування вміннями планувати, добирати відповідні прийоми і засоби, удосконалювати систему самоорганізації наукової діяльності з дотриманням академічної доброчесності (висувати гіпотези, генерувати оригінальні ідеї, що відрізняються від відомих уявлень, штампів тощо).

Модуль 1. Історія педагогіки як наука

Тема 1. Історія педагогіки як наука і навчальна дисципліна

1. Сутність, об'єкт, предмет історії педагогіки.
2. Принципи історико-педагогічного знання (принцип історизму, принцип об'єктивності, принцип єдності логічного й історичного).
3. Класифікація історико-педагогічного знання.
4. Етапи становлення та розвитку історії

Тема 3. Методи наукового історико-педагогічного дослідження

1. Методи теоретичного аналізу та синтезу, абстрагування та ідеалізації, моделювання й конкретизації теоретичного знання.
2. Історичні й історико-педагогічні методи дослідження.
3. Прогностичні методи (експертні оцінки, узагальнення незалежних характеристик тощо) для виявлення умов ефективності проектування і творчого впровадження педагогічно цінного досвіду минулого в сучасних умовах розбудови національної системи освіти.

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

Кафедра історії педагогіки і порівняльної педагогіки

Друганова Олена Миколаївна

ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ ЯК НАУКА І НАПРЯМ ПЕДАГОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ

методичні рекомендації

Модуль 2. Історія педагогіки як напрям підготовки сучасного науковця

Тема 1 Джерельна та джерелознавча база як основа історико-педагогічного дослідження

1. Підходи до визначення поняття історичного джерела та його природи.
2. Джерельна база історії педагогіки та історико-педагогічного дослідження: підходи до класифікації (іноземні й вітчизняні оповідні пам'ятки; література про предмет, вивчення та критична література; письмові, речові, кіно-фото-фонодокументи; «первинні» і «вторинні»; першоджерела тощо).
3. Бібліографія. Історіографія - сутність й головні завдання. Історіографічний аналіз.

Тема 2. Методи

дослідження

визначення методології для педагогічного та історико-педагогічного дослідження. Методологічна культура історика.

Логіко-структурна, проблемна, хронологічна база історії педагогіки.

3. Стадіально-формаційний, цивілізаційний, парадигмальний, системний, феноменологічний підходи. Синергетика.

Тема 3. Методи наукового історико-педагогічного дослідження

1. Методи теоретичного аналізу та синтезу, абстрагування, ідеалізації, моделювання й конкретизації теоретичного знання.
2. Історичні й історико-педагогічні методи.
3. Прогностичні методи (експертні оцінки, експертні незалежних характеристик тощо), методи оцінки ефективності проектування і педагогічно цінного досвіду минулого, методи розбудови національної системи освіти.

Тема 4. Регіональна та краєзнавча педагогіка як напрям сучасних історико-педагогічних досліджень

1. Регіон як самостійний науковий простір історико-педагогічних досліджень.
2. Історичний науковий простір регіону. Сучасний науковий простір. Прогнозований простір.
3. Методи освоєння регіонального виміру в історії педагогіки (порівняльно-зіставний аналіз і синтез фактів і явищ; інтерпретаційний метод)

Тема 2. Хронологічні межі й періодизація розвитку проблеми дослідження як істотна складова історико-педагогічної розвідки

1. Періодизація розвитку історії педагогіки України.
2. Основні етапи розвитку вітчизняної педагогічної думки та школи в аналітико-узагальнюючих дослідженнях XIX -

Тема 5. Проблема якості досліджень з історії педагогіки

1. Предмет дослідження в історико-педагогічній розвідці.
2. Аргументація актуальності й доцільності історико-педагогічної розвідки.
3. Формулювання наукової новизни в дисертаціях (конкретизація, доповнення, перетворення).
4. Вимоги до упорядкування списку використаної літератури

Вибір і обґрунтування хронологічних меж історико-педагогічного дослідження.

Тема 3. Педагогічна персоналія в історико-педагогічному дискурсі

Історичність педагогічної персоналії. Історико-педагогічна спадщина як предмет вивчення історика педагогіки. Критерії до написання історико-педагогічного дослідження, присвяченого доробку персоналії. Критерії оцінки розвитку педагогічної думки